

ЛОГІСТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Підприємницька діяльність безпосередньо пов'язана з необхідністю задоволення мінливих потреб ринку, реалізацією ефективних конкурентних стратегій, пошуком нових перспективних напрямів вкладання коштів та розвитку бізнеса. Управління підприємництвом традиційно спрямоване на досягнення його основної мети – отримання прибутку та його максимізація. В сучасних умовах підприємницька діяльність стикається з низкою викликів та загроз зовнішнього середовища, що є особливо актуальним для вітчизняної економіки в умовах російсько-української війни, яка спричинила руйнування військової та цивільної інфраструктури, налагоджених комунікацій та логістичних ланцюгів. З огляду на це важливо дослідити теоретичні та практичні аспекти управління розвитком підприємництва на логістичних засадах. Цілі логістичного підходу до управління розвитком підприємництва насамперед стосуються оптимізації витрат. Основна мета логістики на підприємстві – скорочення витрат на всіх етапах управління. При цьому єдиної методики оптимізації витрат не існує, проте є уставлені підходи до удосконалення бізнес-процесів та організації управління на логістичних засадах.

Логістична концепція дозволяє застосовувати адаптивні інструменти збалансування інтересів постачальників і споживачів в сучасних управлінських системах. Це дає змогу своєчасно генерувати відповідні управлінські рішення, спрямовані у багатьох випадках на подальшу розробку інвестиційних проектів розвитку згідно з потребами

споживачів, постачальників, інших контрагентів з урахуванням особливостей відповідних територій, галузей та сфер діяльності [2, с. 142].

На нашу думку, заслуговують на увагу пропоновані окремими авторами рівні реалізації логістичної концепції управління розвитком підприємництва [3, с. 128]. До них, зокрема, належать: внутрішня операційна логістика (1PL); зовнішня логістика (2PL), яку представляють компанії-провайдери, що задовольняють базові логістичні потреби; зовнішня логістика (3PL), що забезпечує комплексне управління логістичними процесами; зовнішня і внутрішня логістика (4PL). Загалом, логістичний аутсорсинг полягає в повній або частковій передачі логістичних завдань підприємства іншій компанії. В цьому контексті застосовують також поняття «контрактна логістика» або «3PL-логістика», що також означає залучення третьої сторони для виконання логістичних функцій [5].

Щодо внутрішньої логістики, то в Україні ще донедавна послугами аутсорсингу користувалися менше ніж 20 % підприємств [5]. Найбільш використаними завжди були транспортні послуги. Основу внутрішньої логістики традиційно складає складська логістика. До пандемії більшість вітчизняних підприємств використовувало метод управління запасами Just-InTime – «саме вчасно». Суть методу полягає в тому, що матеріали, товари та послуги надходять саме тоді, коли вони потрібні для виробництва. Цей метод дає змогу мінімізувати складські витрати.

Сектор 2PL, відповідно, охоплює компанії-провайдери, які задовольняють основні логістичні потреби – складські та транспортні. В Україні довгий час попит на складську логістику переважав пропозицію.

Щодо зовнішньої логістики (3PL), то логістичний аутсорсинг на цьому рівні забезпечує, в основному, комплексне управління процесами транспортування та зберігання вантажів. Провайдер 3PL керує субпідрядниками, виконує послуги експедиції, митного оформлення. Сьогодні логістичні провайдери пропонують свої послуги з урахуванням

світових стандартів і практик. В Україні лише декілька операторів у повному обсязі пропонують сервіс 3PL.

У сегменті 4PL провайдер, крім функцій 3PL, також добирає та наймає субпідрядників, повністю контролює їх роботу, планує логістичні операції та займається фінансовим менеджментом.

Слід зауважити, що підприємницькі структури сьогодні активно використовують в логістичній діяльності технологічні та цифрові інновації. Однією з таких інновацій є Big Data Analytics як інструмент, що ввійшов і надовго залишиться в складській логістиці. Використання великих даних дає можливість моделювати процеси й прогнозувати потреби виробництва. Аналітика на основі масивів даних є зараз не менш важливою, ніж оптимізація бізнес-процесів компанії. Як правило, великі дані використовуються для організації, зберігання та аналізу неструктурованої інформації. Цифрові технології на сьогоднішній день є основою прийняття логістичних рішень.

За інформацією експертів лише 14 % європейських компаній до пандемії використовували комплексні моделі обробки «великих даних» для стратегічного ухвалення бізнес-рішень [1]. Лідери рейтингу Gartner Top 25 Supply Chains використовували технології великих даних як частину стратегії. Дослідження показали, що компанії, які лідирують на ринку, використовують аналітичні моделі в 3 рази частіше [1].

Інновації в логістичній сфері спричинені в першу чергу вимогами клієнтів – торговельних та великих промислових підприємств, які мають за мету доправити свої товари та послуги споживачам якнайшвидше та з мінімальними витратами. Інновації в логістиці сьогодні є відображенням глобальних технологічних, демографічних та політичних трендів. Вони дають можливість підприємницьким структурам знаходити нових партнерів у ланцюгах поставок, ефективно використовувати свої ресурси,

забезпечувати належну якість товарів та отримувати глобальну економію на масштабі.

Таким чином, глобальні та локальні виклики зовнішнього середовища вимагають від підприємницьких структур постійної адаптації їх логістичних систем до умов внутрішнього та зовнішнього середовищ, які швидко змінюються. Логістична концепція управління підприємством реалізується як через інтеграцію логістичних підсистем підприємства у єдину систему, яка здатна швидко адаптуватися до змін, так і через поєднання внутрішніх логістичних стратегій і операцій з отриманням відповідного пакету послуг логістичного аутсорсингу.

Список використаних джерел

1. Алешкин П. Big data в логистике: модный тренд, реальность или необходимость. URL: <https://logistics.ru/automation/news/big-data-v-logistike-modnyy-trend-realnost-ilineobhodimost> (дата звернення: 17.05.2022 р.).
2. Крикавський Є.В., Чернописька Н.В. Логістичні системи: підруч. Львів : Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2019. 288 с.
3. Струк Н. Р., Карпій О. П. Маркетингово-логістичне управління в умовах сучасного підприємництва. Збірник наукових праць «Наукові записки (Українська академія друкарства)» Серія «Економічні науки». 2019. № 2 (59). С. 126-133.
4. Тарасюк Г. М. Логістичні рішення та управління постачаннями в компанії: виклики часу. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 4 (98). С. 42-48.
5. Як функціонує аутсорсинг в логістиці та кому варто звернути на нього увагу. URL: <https://wareteka.com.ua/uk/blog/yak-funkcionuie-autsorsing-v-logistitsi/> (дата звернення: 21.05.2022 р.).